

Bölüm 6

YAKIN YAŞ MUAFİYETİ YASALARI (ROMEO- JULIET YASALARI) NEDEN GEREKLİ?

Prof. Dr. Nuray Kanbur
*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı Ergen Sağlığı Bilim Dalı*

Çocuk evlilikleri hala tüm dünyada yaygın bir sorun olarak devam etmektedir. Pek çok ülkede bu evliliklerin bir kısmı, yaşı büyük olan tarafın cinsel istismar ya da tecavüz suçlamasından ceza almaması amacıyla gerçekleştirilen evliliklerdir. Neredeyse her zaman, reşit olmadan evlendirilen kız çocuğudur ve evlilik ya erkeği korumak ya da kızın yaşadığı mağduriyeti sözde gidermek amacıyla planlanır. Herhangi bir ülkenin yasama organı, kanun tekliflerini hazırlarken veya yasaları onaylarken, cinsel rüşt yaşını, evliliğe onam yaşı ile birlikte değerlendirmelidir. Ayrıca, hukuk sistemlerinde tek bir cinsel rüşt yaşı belirlenmesinden, taraflar arasındaki yaş farkı da göz önüne alınmalıdır. Özellikle de çocuk evliliklerinin yaygın olduğu ve evlilik öncesi seksin kabul görmediği toplumlarda, bu daha da önem kazanır. Bu yazının amacı, tüm dünyada yaygın olarak Romeo-Juliet yasaları olarak da bilinen, taraflar arasındaki yaş farkını dikkate alan yakın yaş muafiyeti yasaları olarak adlandırabileceğimiz hukuki düzenlemeleri tartışmaktır.

Reşit olmayanla cinsel ilişki, cinsel rüşt yaşından küçük bir çocuk veya ergenle yaşanan ve hukuk önünde, zorlama olmasa da tecavüz olarak kabul edilen bir suçtur. Cinsel rüşt yaşı, bir kişinin yasal olarak cinsel eylemlerinin bilincinde sayıldığı ve bu eylemlere rıza gösterebildiğinin yasal olarak kabul edildiği en küçük yaştır. Reşit olmayanla cinsel ilişki, hukuk önünde tecavüz suçu kadar ağır bir cinsel suçtur ve yasal cinsel aktivite ile arasındaki tek fark yaştır. Farklı ülkelerdeki, reşit olmayanla cinsel ilişkiyi tecavüz sayan yasaların tümünün amacı yetişkinlerin, henüz mental olarak yeterince olgunlaşmamış çocuklarla cinsel ilişki kurmalarını engellemektir ve caydırıcı hükümlerdir. Bu yasaların çoğu sadece cinsel rüşt yaşının altındaki çocukları değil, cinsel aktiviteye onam verme yetkinliğinde olmayan zihinsel engelli bireyleri de kapsamaktadır.

sel rüşt yaşını belirleyen yasalar, tüm dünyada “Romeo- Juliet yasaları” olarak adlandırılan yakın yaş muafiyeti yasaları ile birlikte olmadıkları takdirde, ergenlerin kendi istekleri ile olan birlikteliklerini, zorla evlendirilmelerinden ayırt etmekte yetersiz kalırlar.

KAYNAKLAR

1. Heymann J, McNeill K. Changing Children’s Chances New Findings on Child Policy Worldwide (Internet). 2013 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.worldpolicycenter.org/sites/default/files/Childrens%20Chances%20Report%20-%20English.pdf>
2. Sedletzki, V. Legal minimum ages and the realization of adolescents’ rights: A review of the situation in Latin America and the Caribbean (Internet). United Nations Children’s Fund. January, 2016 (cited 2018 July 11) Available from: https://www.comprehensive sexualityeducation.org/wp-content/uploads/20160406_UNICEF_Edades_Minima_Eng1_.pdf.
3. Age of consent to sexual activity (Internet). Canada: Government of Canada Department of Justice (updated 2017 August 08; cited 2018 July 10). Available from: <http://www.justice.gc.ca/eng/rp-pr/other-autre/clp/faq.html>.
4. Ohio age of consent laws (Internet). c2018 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.ageofconsent.net/states/ohio>.
5. Indiana age of consent laws (Internet). c2018 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.ageofconsent.net/states/indiana>.
6. Legal ages of consent by country in Europe (Internet). c2018 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.ageofconsent.net/continent/europe>.
7. Turkey child marriage rates (Internet). Girls not brides, c2002-2018 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.girlsnotbrides.org/child-marriage/turkey/>.
8. UNFPA. UNFPA, Child marriage country profile: Turkey (Internet). 2012 (cited 2018 July 10). Available from: <https://www.girlsnotbrides.org/resource-centre/child-marriage-fact-sheet-turkey/>
9. Kanbur N. Close in age exemption laws: focusing on the best interests of children and adolescents. *Int J Adolesc Med Health*. (Kabul edildi, 2018)